

Sygn. akt II UK 245/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku P. Spółki z o.o. z siedzibą w W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.  
z udziałem Funduszu G.  
o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na Fundusz P. i Fundusz G.,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 15 grudnia 2015 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w  
Gdańsku  
z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1524/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. oddala wniosek organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Słupsku, w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w S., stwierdzając, że kwoty świadczeń wypłaconych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przez „P.”, Spółkę z o.o. z siedzibą w W. na rzecz jej pracowników w okresie od lipca 2010 roku do grudnia 2012 roku nie stanowią podstawy wymiaru składek na Fundusz P., Fundusz G.. Sąd Okręgowy przyjął, że płatnik wykazał przyznanie świadczeń socjalnych zależnie od sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracowników. Uznał, że nie przeczy temu

nieprowadzenie szczegółowej dokumentacji dotyczącej sytuacji bytowej pracowników, w tym brak oświadczeń o stanie majątkowym i dochodach osiąganych także poza tym zakładem pracy oraz co do tego jaka jest sytuacja życiowa wszystkich, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyjął, że świadczenia były przez skarżącego przyznawane bez indywidualnej oceny sytuacji pracownika, gdyż jako pracodawca nie żądał od pracowników oświadczeń o dochodach brutto osób pozostających z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym lub innych dokumentów. Wypłata świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych następowała więc z naruszeniem kryteriów socjalnych, gdyż zastosowano kryterium przeciętnego wynagrodzenia pracownika, natomiast świadczenia wypłacane było w grudniu 2012 r. według kryterium pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy. Na podstawie tych ustaleń, wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014 r., Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołania.

Skarga kasacyjna płatnika została oparta na podstawie naruszenia art. 233 k.p.c. przez nieuwzględnienie okoliczności wskazujących na to, że miał informacje dotyczące sytuacji rodzinnej i majątkowej składane przez pracowników przy okazji przyznawania innych świadczeń, naruszenie art. 227 k.p.c. przez nieuwzględnienie wpływu na wydanie decyzji podnoszonych uchybień proceduralnych związanych z prowadzeniem kontroli płatników składek, naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku art. 391 § 1 k.p.c. przez nieodniesienie się do zarzutów dotyczących konieczności stosowania kryteriów socjalnych wyłącznie do świadczeń ulgowych oraz zarzutów dotyczących nieprawidłowej treści upoważnienia inspektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przeprowadzenia kontroli u ubezpieczonego. W podstawie obejmującej naruszenie prawa materialnego skarżący zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 111 ze zm.; dalej „ustawa o z.f.ś.s.”) mimo, że nie były świadczeniami ulgowymi: dofinansowanie wypoczynku urlopowego organizowanego we własnym zakresie, dofinansowanie zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii, wypłacenie zapomóg pieniężnych ani ponoszenie odpłatności za wycieczki dla pracowników.

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę wykładni „budzących poważne wątpliwości lub powodujących rozbieżności w orzecznictwie sądów” art. 8 ust. 1 ustawy o z.f.ś.s. oraz § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Szczególną uwagę zwrócił na wyroki Sądów Apelacyjnych w Szczecinie i w Poznaniu, dotyczące określenia sposobu dokumentowania danych, w których przyjęto, że częściowe informacje o stanie rodzinnym wynikają również z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych pracownika i zgłoszeniach do ubezpieczenia społecznego (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2013 r., III AUa 101/13, z dnia 4 czerwca 2013 r., III AUa 38/13, z dnia 24 maja 2013 r., III AUa 17/13, oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 września 2012 r., III AUa 429/12). Wskazał również odmienne orzeczenia Sądów Apelacyjnych w Białymstoku i w Lublinie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 sierpnia 2013 r., III AUa 207/13, oraz wyroki Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2014 r., III AUa 923/14, z dnia 10 października 2013 r., III AUa 752/13 i z dnia 10 października 2013 r., III AUa 751/13), w których uznano za niewystarczającą ogólną wiedzę pracodawcy o sytuacji pracowników.

Wskazaną rozbieżność skarżący przyobekł w istotne - jego zdaniem - zagadnienia prawne: „czy istnieje obowiązek składania oświadczeń o stanie rodzinnym i majątkowym lub innego dokumentowania w formie pisemnej, czy też dopuszczalne jest opieranie się na informacjach pozyskanych z osobowych źródeł informacji, w tym członków organizacji związkowej?” oraz „czy zasadny jest podział świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na ulgowe i inne świadczenia socjalne, dla przyznania których nie jest wymagane stosowanie kryteriów socjalnych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

O tym, co może być przedmiotem istotnego zagadnienia prawnego, którego istnienie w sprawie stanowi przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wyjaśnia posłużenie się przez ustawodawcę wskazówką, że istotne zagadnienie prawne musi występować „w sprawie”. Inaczej mówiąc, problem prawny, którego wyjaśnienie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym, nie może stanowić istotnego zagadnienia prawnego jako przyczyny kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243, i z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 118).

Te uwagi należy odnieść do kwestii, w której skarżący uwypuklił problem wykazania inicjatywy w pozyskiwaniu przez pracodawców informacji na temat sytuacji życiowej i rodzinnej pracowników. Problem ten ma marginesowe znaczenie w rozstrzygnięciu na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o z.f.ś.s., który nie stanowi o obowiązkach pracodawcy, lecz reguluje zasadę przyznawania ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu, zależnie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

W niniejszej sprawie nie ma zresztą znaczenia znajomość przez skarżącego sytuacji rodzinnej i majątkowej pracowników, lecz tylko to, że przy wypłatach świadczeń socjalnych tymi danymi się nie kierował. Wiążące Sąd Najwyższy ustalenia wskazują, że wypłata świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych następowała z naruszeniem kryteriów socjalnych; stosowano kryterium przeciętnego wynagrodzenia pracownika lub pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Oddalenie wniosku organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego wynika z niezłożenia wniosku o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015 nr 7-8, poz. 91).

